

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/264/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4613202339
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4613202339.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti odporcom: 1/ W. T., nar. XX. XX. XXXX a 2/ C. T., nar. XX. XX. XXXX, obaja bytom O., C. XXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Nám. legionárov 5, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom Lučenec, J. Kráľa 5/A, o zaplatenie 3.839,35 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany zo dňa 17. 06. 2013 č. k. 6C/222/2013-46, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka m e n í tak, že navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vo výške 297,80 eura do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia právnenmu zástupcovi vedľajšieho účastníka JUDr. Andrejovi Cifrovi, advokátovi v Lučenci, J. Kráľa 5/A.

Navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 19,43 eura do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia právnenmu zástupcovi vedľajšieho účastníka JUDr. Andrejovi Cifrovi, advokátovi v Lučenci, J. Kráľa 5/A.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil konanie, v ktorom sa navrhovateľ domáhal od odporcov zaplatenia sumy 3.839,35 eura s príslušenstvom z titulu nesplateného spotrebného úveru. Odporcom v I. a 2. rade a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi vrátil zaplatený súdny poplatok vo výške 223,30 eura cestou Daňového úradu Bratislava.

Rozhodnutie o zastavení konania oprel o ust. § 96 ods. 1 OSP poukazujúc na to, že navrhovateľ pred prvým pojednávaním zbral svoj návrh v celom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. V časti týkajúcej sa náhrady trov konania vychádzal z ust. § 146 ods. 1 písm. c/, § 146 ods. 2 a § 150 ods. 1 OSP konštatujúc, že navrhovateľ neuviedol dôvod späťvzatia svojho návrhu, a preto zaviniť, že došlo k zastaveniu konania. Odporcom v I. a 2. rade náhradu trov konania nepriznal, keďže im v konaní nevznikli podstatné trovy a náhradu trov konania ani nežiadali. V prípade vedľajšieho účastníka nezistil dôvod pre použitie ust. § 146 ods. 2 OSP majúť za to, že na jeho strane sú dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie mu náhrady trov konania. Tieto vzhliadol v zistení, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka sú neúčelné, pretože nie je opodstatnené, aby vedľajší účastník bol právne zastúpený v konaní, keď jeho samotnou úlohou je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Navyiac, právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal vo veci len také úkony, ktoré mohol uskutočniť aj samotný vedľajší účastník, jeho podania sú zhodné s vyjadreniami a podaniami v iných konaniach a aj paušálny vstup vedľajšieho účastníka do konania preto hodnotil za zbytočne navýšené trovy konania. Uzavrel preto, že vynaložené trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka sú neúčelné.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník len v časti, ktorou mu nebola priznaná náhrada trov konania. V tejto časti žiadal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť a uložiť navrhovateľovi povinnosť zaplatiť mu náhradu trov prvostupňového konania vo výške 297,80 eura a odvolacieho konania vo výške 78,36 eura. Dôvodil, že pri rozhodovaní o trovách konania, ktoré bolo skončené zastavením v dôsledku späťvzatia návrhu, je nevyhnutné posudzovať zásadne len procesné kritéria úspechu, či neúspechu účastníkov. Navrhovateľ v konaní zapríčinil zastavenie konania späťvztím návrhu, čo potom znamená jeho procesný neúspech vo veci. Tým bol daný dôvod pre postup súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP. Ďalej poukázal na to, že ako právnická osoba zameraná na ochranu spotrebiteľov legitímne vstúpil v súlade s § 93 ods. 2, 3 OSP do sporu, jeho vstup do konania bol opodstatnený, keďže navrhovateľ vzal návrh späť po ním podanom odpore, čím účinne prispel k ochrane odporcov ako spotrebiteľov. Nestotožnil sa s dôvodmi uvádzanými prvostupňovým súdom v preskúmanom rozhodnutí, keď ním vynaložené trovy právneho zastúpenia boli účelné, pretože agenda si vyžaduje právnickú kvalifikáciu a združenie nemá finančné prostriedky ani personálne obsadenie na túto činnosť. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že súdy pri vydávaní platobného rozkazu nemajú žiaden problém priznávať dodávateľovi, ktorý si vedome uplatňuje premlčaný nárok, trovy konania, avšak paradoxne bezmajetnému združeniu, ktorého cieľom a poslaním je ochrana práv spotrebiteľa, v prípade zastavenia konania trovy nepriznávajú. Konštatoval preto, že ak by mu bolo odmietnuté právo na náhradu trov konania, de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov na súdoch. Argumentačne svoje odvolanie podporil i poukazom na označené rozhodnutia odvolacích súdov, v ktorých mu náhrada trov konania priznaná bola.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žiadal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť stotožniac sa s ním v plnom rozsahu. Uviedol, že v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva, keď samotnou úlohou vedľajšieho účastníka je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Nevidel preto význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, ktoré vedľajšiemu účastníkovi neposkytlo právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu a ktoré by nemohol vedľajší účastník uskutočniť i bez právneho zastúpenia. Právne zastúpenie vedľajšieho účastníka tak je účelové a nevhodné a dochádza tým k nadbytočnému navyšovaniu trov konania. Správne preto súd prvého stupňa prihliadol na tieto okolnosti a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Na podporu svojich tvrdení obdobne ako vedľajší účastník označil i viaceré rozhodnutia odvolacích súdov v totožných prípadoch.

Odporcovia sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrili.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie vedľajšieho účastníka bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že jeho odvolanie je dôvodné.

V tomto konaní sa navrhovateľ svojím návrhom domáhal uloženia povinnosti odporcom zaplatiť mu sumu 3.839,35 eura s v návrhu špecifikovaným úrokom z omeškania z titulu nezaplateného úveru, ktorý im poskytol jeho právny predchodca na základe Zmluvy č. 295489 zo dňa 07. 10. 2005. Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil, odporcom a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi vrátil zaplatený súdny poplatok. Pre absenciu odvolania zo strany účastníkov konania v zastavujúcej časti, v časti, týkajúcej sa náhrady trov konania odporcov, ako aj vrátenia súdneho poplatku navrhovateľovi, predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a predmetom odvolacieho konania takto zostala len jeho časť, týkajúca sa výroku o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi.

Vychádzajúc z dikcie zákona (§ 142 OSP) je zjavné, že občianskoprávne (sporové) konanie je ovládané zásadou zodpovednosti za výsledok konania, podľa ktorej účastník, ktorý mal v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu všetkých trov konania vynaložených na účelné uplatňovanie alebo bránenie svojho práva, pričom plný úspech vo veci sa zisťuje porovnávaním žalobného petitu s výrokom rozhodnutia, ktorým sa rozhodlo vo veci samej.

V prípade zastavenia konania však platí zásada, že podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP nemá žiaden z účastníkov právo na náhradu trov konania. Ust. § 146 ods. 2 OSP však zakotvuje dve výnimky z tejto zásady - podľa vety prvej tohto ustanovenia, ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy; podľa vety druhej, ak sa pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca. Ust. § 146 ods. 2 OSP teda ukladá povinnosť nahradiť náklady konania tomu, kto zaviniť, že konanie muselo byť zastavené, pričom zavinenie sa posudzuje len z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva, keďže by už išlo o posúdenie dôvodnosti nároku vo veci samej. Preto, ak vzal navrhovateľ svoj návrh späť, z procesného hľadiska zásadne platí, pokiaľ nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 veta druhá OSP, že zaviniť, že konanie muselo byť zastavené, a je preto povinný nahradiť trovy konania odporcovi.

Ďalšou všeobecne platnou zásadou je, že účastník konania má právo iba na náhradu tých trov konania, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Nemožno preto priznať náhradu trov konania hoci aj plne úspešnému účastníkovi konania v prípade, ak má náhrada trov pozostávať z trov, ktoré neboli účelne vynaložené. Účelnosť vynaložených trov bude vždy závisieť od konkrétnych okolností danej veci.

V súdnej veci predmetom konania bol návrh navrhovateľa, požadujúci od odporcov zaplatenie peňažnej sumy, pričom pred začatím pojednávania navrhovateľ svojim písomným podaním, doručeným súdu prvého stupňa dňa 14. 06. 2013, zobral svoj návrh v celom rozsahu späť. Niet teda pochyb, že v danej veci z procesného hľadiska dôsledkom tohto späťvzatia bolo právoplatne zastavené konanie vo veci samej, čím vo svetle zhora uvedených záverov pri rozhodovaní o náhrade trov konania bol dôvodný postup v intenciách § 146 ods. 2 veta prvá OSP. Zastavenie konania totiž z procesného hľadiska zaviniť práve navrhovateľ, z ktorého dôvodu mu vznikla povinnosť zaplatiť odporcom náhradu trov konania potrebných na účelné bránenie ich práva v prípade, že by návrh na priznanie trov konania odporcovia podali, o ktorý prípad v súdnej veci nejde.

Podľa § 93 ods. 1 OSP ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (93 ods. 2 OSP).

Podľa § 93 ods. 4 OSP v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Vyššie citované zákonné ustanovenia zmysel vedľajšieho účastníctva vzhladajú v pomoci v spore niektorému z účastníkov konania. Vedľajší účastník je osoba odlišná od samotného účastníka a konania sa nezúčastňuje preto, aby v ňom uplatňovala alebo bránila svoje právo, ale z dôvodu, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému zo sporových strán, pretože na jeho úspechu v konaní má právny záujem. Zákom č. 384/2008 Z.z. s účinnosťou od 15. 10. 2008, ktorým sa menil a dopĺňal Občiansky súdny poriadok, zákonodarca umožnil vstup do konania ako vedľajšieho účastníka i takej právnickej osobe, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitných predpisov. Cieľom tejto novej právnej úpravy bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Takýmto osobitným predpisom je i zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane práv spotrebiteľa, z ust. § 3 ods. 4 ktorého vyplýva právo spotrebiteľov združovať sa s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov. Združenie môže právo spotrebiteľov chrániť tým, že samo podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže zastupovať účastníka na základe plnomocenstva alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník. I keď vedľajší účastník je tretou osobou, o právach a povinnostiach ktorej sa v konaní nekoná, môže v konaní vykonať všetky procesné úkony s výnimkou úkonov, ktoré

znamenajú dispozíciu s konaním alebo s predmetom konania a úkonov, ktoré učinil sám účastník. Procesné úkony vykonáva vedľajší účastník vo svojom mene, ak však odporujú úkonom podporovaného účastníka, posudzuje ich súd po uvážení všetkých okolností. Keďže vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, má právo zvoliť si i právneho zástupcu v občianskoprávnom konaní v zmysle zákonom ustanovených možností (§ 24, § 25 ods. 1 OSP). V tomto smere už Ústavný súd SR prijal záver, že právo na právnu pomoc sa priznáva každému, fyzickej osobe aj právnickej osobe, štátnemu orgánu, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana, pričom hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v článku 47 ods. 2 ústavy (súdy, iné štátne orgány, orgány verejnej správy) majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkovi, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc. Právo na právnu pomoc trvá až do skončenia konania, t.j. do právoplatného rozhodnutia. Súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania. Platí preto, že s ohľadom na skutočnosť, že vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, má tiež právo na náhradu trov konania, pokiaľ ním podporovaný účastník v spore zvíťazil. Avšak rovnako tak je povinný vedľa účastníka, ktorému v spore pomáhal, zaplatiť spoločne a nerozdielne náhradu trov konania víťaznému účastníkovi.

Ako vyplýva z obsahu spisu, v danom prípade procesným úkonom, došlým prvostupňovému súdu dňa 26. 04. 2013, oznámilo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (ďalej len „združenie“), zast. JUDr. Andrejom Cífrom, advokátom, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu. Zároveň požiadalo o zaslanie návrhu na začatie konania a jeho príloh a priznanie mu náhrady trov konania. Následne po zaslaní platobného rozkazu zo dňa 19. 04. 2013 č.k. 7Ro/190/2013-25, ktorým bola navrhovateľovi prisúdená uplatnená pohľadávka voči odporcom, vedľajší účastník podal odpor proti platobnému rozkazu dňa 21. 05. 2013, v ktorom okrem iného vzniesol i námietku premlčania a žiadal návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietnuť. Po doručení odporu vedľajšieho účastníka navrhovateľ písomným podaním zo dňa 10. 06. 2013 svoj návrh na začatie konania vzal v celom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. Niet preto sporu, že v zmysle § 93 ods. 2 OSP sa združenie stalo vedľajším účastníkom na strane odporcu v konaní, ktorý využil i svoje právo dať sa zastúpiť advokátom. Vo svetle zhora uvedených záverov preto v zásade platí, že vedľajšiemu účastníkovi taktiež vzniklo právo na náhradu všetkých trov účelne vynaložených vo vecnej súvislosti s bránením práva hlavných účastníkov - odporcov, na strane ktorých vystupoval. I v prípade vedľajšieho účastníka takto bol daný zákonný predpoklad pre priznanie mu náhrady trov konania podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP od navrhovateľa. Na rozdiel od prvostupňového súdu odvolací súd nezdieľa jeho názor, že vedľajším účastníkom uplatnené trovy konania sú neúčelné a to z dôvodov predložených prvostupňovým súdom v napadnutom rozhodnutí. Za situácie, že odpor podaný vedľajším účastníkom, s ktorým súhlasili i odporcovia a v ktorom vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania, reagoval navrhovateľ späťvzatím návrhu, čoho dôsledkom bolo zastavenie konania, nemožno trovy vynaložené vedľajším účastníkom v tomto konaní označiť za neúčelné. Vedľajšiemu účastníkovi tak v zmysle § 146 ods. 2 OSP bolo potrebné priznať náhradu trov konania voči navrhovateľovi, ktorý zavinil zastavenie konania.

Trovy konania vedľajšieho účastníka v danej veci pozostávali z trov právneho zastúpenia, na výpočet ktorých sa vzťahuje Vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení (ďalej len „vyhláška“). Tieto boli reprezentované tarifnou odmenou advokáta za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia dňa 01. 03. 2013, odpor voči platobnému rozkazu zo dňa 21. 05. 2013) po 141,09 eura (§ 10 ods. 1 vyhlášky) a náhradou hotových výdavkov (§ 15 písm. a), § 16 ods. 3 vyhlášky) 2x 7,81 eura. Úhrnom tak trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka v spornej veci činili sumu 297,80 eura, ktoré je navrhovateľ povinný zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia právnenému zástupcovi vedľajšieho účastníka v intenciách § 149 ods. 1 OSP.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti podľa § 220 OSP zmenil spôsobom uvedeným v enunciaci tohto rozhodnutia, keď neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 OSP) ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 OSP).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní plne úspešnému vedľajšiemu účastníkovi priznal i náhradu trov odvolacieho

konania a to trovy právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby (podanie odvolania) po 11,62 eura (1/2-ica základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 10 ods. 1 a § 14 ods. 3 písm. b) vyhlášky pri tarifnej hodnote odvolacieho konania 297,80 eura) a náhradu hotových výdavkov v sume 7,81 eura (§ 15 písm. a), § 16 ods. 3 vyhlášky). Priznanú náhradu trov odvolacieho konania v celkovej výške 19,43 eura je navrhovateľ povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.